

Sygn. akt

III AUa 374/16

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia **12 października 2016 r.**

Sąd Apelacyjny w Rzeszowie, III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

	Przewodniczący:	SSA Irena Mazurek (spr.)
	Sędziowie:	SSA Ewa Madera SSA Roman Skrzypek
	Protokolant	st.sekr.sądowy Elżbieta Stachowicz

po rozpoznaniu w dniu **12 października 2016 r.**

na rozprawie

sprawy z wniosku **A. S.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R.**

o prawo do emerytury pomostowej

na skutek apelacji wnioskodawcy

od wyroku **Sądu Okręgowego w Tarnobrzegu**

z dnia **4 lutego 2016 r.** sygn. akt **III U 1300/15**

o d d a l a apelację.

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 12 października 2016 r.

Decyzją z dnia 30 października 2015 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. odmówił wnioskodawcy A. S. prawa do emerytury pomostowej, dochodzonego wnioskiem z dnia 30 września 2015 r.

w trybie przepisów ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych (t. j. Dz. U. z 2015 r., poz.965 ze zm.) .Powołując w podstawie prawnej decyzji zarówno art. 4 jak i art.49 wyżej wymienionej ustawy organ rentowy stwierdził, że wnioskodawca nie spełnił wszystkich koniecznych przesłanek nabycia prawa do dochodzonego świadczenia emerytalnego ponieważ -w tym pierwszym przypadku -nie udowodnił co najmniej piętnastoletniego okresu pracy w warunkach szczególnych

w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 niniejszej ustawy lub art. 32 i art.33 ustawy emerytalno-rentowej, po dniu 31 grudnia 2008 r. nie wykonywał pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w rozumieniu w/w przepisów ustawy o emeryturach pomostowych , a przede wszystkim nie osiągnął wymaganego wieku 60 lat .

Z kolei gdy idzie o drugi z powołanych przepisów , to na dzień 1 stycznia 2009 r. wnioskodawca nie udowodnił wymaganego okresu pracy w warunkach szczególnych w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 niniejszej ustawy, niezależnie ,że - tak jak w poprzednim przypadku - nie ukończył 60 roku życia . Jednocześnie poddane zostało ,że sumaryczny okres ubezpieczenia wnioskodawcy wynosi 26 lat 1 miesiąc i 12 dni ,

a organ rentowy nie uznał za pracę w szczególnych warunkach okresów zatrudnienia wnioskodawcy w (...)w G.od 1 sierpnia 1983 r. do 31 stycznia 1987 r., ponieważ w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach nie wskazano charakteru wykonywanej pracy ściśle wg Wykazu załącznika do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U.

Nr 8, poz.43 ze zm.) , oraz w(...)(...)’ w T.od 1 stycznia 1992 r. do 1 marca 2005 r., ponieważ świadectwo wykonywania prac w szczególnych warunkach nie zawiera informacji czy wnioskodawca stale wykonywał pracę wśród innych pracowników , oraz na czym polegała ta praca.

Wnioskodawca A. S.odwołał się od w/w decyzji ZUS do Sądu Okręgowego w Tarnobrzegu. W odwołaniu z dnia 27 listopada 2015 r. ,wnosząc

o zmianę zaskarżonej decyzji poprzez potwierdzenie uprawnienia do dochodzonego świadczenia emerytalnego, odwołujący zarzucił , że wbrew stanowisku ZUS legitymuje się wymaganym okresem pracy w warunkach szczególnych , bowiem zarówno zatrudnienie w(...)” w G.jak i w (...)(...)”

w T.miało taki charakter. Potwierdzeniem zaś powyższego miały być przede wszystkim świadectwa wykonywania prac w warunkach szczególnych z w/w okresów zatrudnienia wskazujące, że pracując na stanowisku mistrza , starszego dyspozytora , czy dyspozytora -kierownika działu ,wnioskodawca wykonywał w sposób stały i bezpośredni nadzór o jakim mowa w Dziale XIV poz.24 Wykazu A załącznika do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. , nad stanowiskami pracy wymienionymi z kolei w Dziale VIII poz.2 wyżej wymienionego Wykazu. Już w dalszym toku postępowania odwołujący powoływał się dodatkowo na świadectwo pracy i decyzję emerytalną współpracującego z nim w spornym okresie czasu w(...)(...)w T.(...)Z. P., który nabył prawo do wcześniejszej emerytury pracując m. innymi na analogicznym jak on stanowisku mistrza- dyspozytora samochodowego.

W odpowiedzi na odwołanie z dnia 21 grudnia 2015 r. pozwany Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. wniósł o oddalenie żądania wnioskodawcy z tych samych względów, które powołane zostały w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji.

Sąd Okręgowy w Tarnobrzegu, po rozpoznaniu sprawy ,wyrokiem z dnia 4 lutego 2016 r. (sygn. akt III U 1300/15) oddalił odwołanie wnioskodawcy. Na podstawie zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego Sąd Okręgowy ustalił, że A. S.ur. (...)pozostawał w zatrudnieniu do dnia 1 marca 2005 r. W dniu 30 września 2015 r. wnioskodawca wystąpił do pozwanego organu rentowego z wnioskiem o ustalenie prawa do emerytury pomostowej wykazując łączny okres ubezpieczenia w wymiarze 26 lat 1 miesiąca i 12 dni. Równocześnie wnioskodawca powoływał się na zalegające już w aktach rentowych ZUS świadectwa wykonywania prac w warunkach szczególnych z dnia 1 marca 1999 r. obejmujące okres zatrudnienia od 1 sierpnia 1983 r. do 31 stycznia 1987 r. w (...)” w G.na stanowisku mistrza transportu , oraz z dnia 20 stycznia 2008 r. dotyczące okresu zatrudnienia w(...)(...)’ w T.od 1 stycznia 1999 r. do 1 marca 2005 r. na stanowisku dyspozytora i kierownika działu. W efekcie powyższego wystąpienia pozwany Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R.- zaskarżoną w niniejszym postępowaniu - decyzją z dnia 30

października 2015 r. odmówił wnioskodawcy prawa do dochodzonej emerytury pomostowej. Opierając się następnie na przeprowadzonych w postępowaniu sądowym dowodach

z dokumentów jak i dowodzie osobowym z zeznań wnioskodawcy, Sąd Okręgowy

w T.ustalił, że w wyżej wskazanych spornych okresach pracy wnioskodawca kontrolował pracę kierowców samochodów ciężarowych o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony w ten sposób, że sprawdzał czy przychodzą oni do pracy trzeźwi i czy praca jest następnie przez nich właściwie wykonywana. Wypełniał też karty drogowe, ustalał plany dyżurów, przyjmował zlecenia na usługi transportowe, dozorował również naprawy samochodów itp. Jednocześnie wnioskodawca miał wyodrębnione do pracy pomieszczenie, przy czym gdy idzie o pierwszy ze spornych okresów to w nadzorze wnioskodawcy pozostawało 60 kierowców, podczas gdy w tym drugim około 100. Zatrudniony w(...) (...) w T.w okresie od 1967-1997, w tym na stanowisku mistrza-dyspozytora samochodowego, Z. P.ur. (...) nabył z tego tytułu uprawnienia emerytalne z dniem 5 grudnia 2008 r. W świetle powyższych ustaleń Sąd Okręgowy w Tarnobrzegu uznał żądanie odwołania za nieuzasadnione,

a zaskarżoną decyzję ZUS za trafną i odpowiadającą prawu. Powołując bowiem

w ocenie prawnej sprawy zarówno art. 4 jak i art.49 ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r.

o emeryturach pomostowych (t. j. Dz.U. 2015 r., poz. 965 ze zm.) Sąd Okręgowy stwierdził, że wnioskodawca nie spełnił wszystkich koniecznych przesłanek nabycia prawa do dochodzonej emerytury pomostowej, ponieważ przede wszystkim nie legitymuje się wymaganym wiekiem 60 lat, a niezależnie od tego jego praca w wykazywanych dwóch spornych okresach zatrudnienia w (...) w G.i w(...) w T.nie może być uznana za pracę w warunkach szczególnych w rozumieniu w art. 3 ust. 1 i 3 wyżej powołanej ustawy jak też

w rozumieniu art. 32 i art.33 ustawy emerytalno-rentowej tu w zw. z § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. Nr 8 poz. 43 ze zm.). Dokonując oceny tych okresów pod kątem przesłanek przewidzianych w tych ostatnich z przywołanych wyżej przepisów, Sąd I instancji stwierdził bowiem, że sposób wykonywania przez wnioskodawcę pracy na stanowiskach mistrza, starszego dyspozytora, czy dyspozytora -kierownika działu, wyklucza przyjęcie nadzoru nad podległymi kierowcami samochodów ciężarowych w rozumieniu prac przewidzianych w Dziale XIV poz.24 Wykazu A załącznika do w/w rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r., bo nie był to nadzór stały i bezpośredni. Wnioskodawca nie jeździł przecież z kierowcami w trasy, nie przebywał więc stale i przez całą dniówkę roboczą w kabinie samochodów ciężarowych, autobusów czy pojazdów specjalistycznych, a nadto oprócz wykonywania niektórych czynności na hali czy przy warsztacie wykonywał inne typowo administracyjne czynności jak przyjmowanie zleceń na usługi, wydawanie kierowcom kart drogowych, czy sporządzenie raportów z pracy sprzętu. Jednocześnie Sąd I instancji podkreślał, że fakt, iż współpracujący w pewnym okresie czasu z wnioskodawcą i zajmujący analogiczne stanowisko pracy ubezpieczony nabył prawo do wcześniejszej emerytury nie może mieć przesądzającego dla wyniku sporu znaczenia, bowiem sytuacja tego ubezpieczonego mogła się różnić od tej w jakiej znalazł się wnioskodawca, a każdy przypadek należy oceniać indywidualnie. W podstawie prawnej wyroku, oprócz wyżej wskazanych przepisów prawa materialnego, powołany został art. 477¹⁴ § 1 k.p.c.

Wyrok Sądu Okręgowego w Tarnobrzegu z dnia 4 lutego 2016 r. zaskarżony został przez wnioskodawcę A. S.. W apelacji z dnia 10 marca 2016 r., zarzucając dowolność oceny zebranego w sprawie materiału dowodowego (naruszenie art. 233 § 1 k.p.c.) oraz bezzasadne oddalenie wniosku dowodowego

o przesłuchanie w charakterze świadka Z. P.(co z kolei stanowiło naruszenie art. 212 § 1 k.p.c. art. 217 § 1 k.p.c. i art. 227 k.p.c.), skarżący wnosił o zmianę wyroku Sądu I instancji poprzez uwzględnienie żądania odwołania, przy uzupełnieniu materiału dowodowego w sprawie o świadectwo wykonywania prac w warunkach szczególnych R. M.(kolejnego współpracownika wnioskodawcy z okresu zatrudnienia w (...) (...) ' w T.)

na okoliczność ustalenia, że i w tym wypadku praca na stanowisku dyspozytora samochodowego została zakwalifikowana przez pracodawcę do prac w warunkach szczególnych. Niezależnie od tego skarżący zawarł ewentualny wniosek o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Tarnobrzegu, wnioskując –w kolejnym piśmie procesowym z dnia 14 czerwca 2016 r.- o uzupełnienie materiału dowodowego

o dowód tym razem z akt emerytalnych T. K.na okoliczność ustalenia, że także ten kolega z okresu zatrudnienia w (...)pracujący na tożsamym stanowisku pracy nabył prawo do wcześniejszej emerytury z tytułu pracy w warunkach

szczególnych . Jednocześnie skarżących podawał ,że tak późne zgłoszenie przedmiotowego wniosku dowodowego wynika z faktu , iż dopiero teraz i to zupełnie przypadkowo powziął wiadomość o tak określonych uprawnieniach emerytalnych w/w kolegi.

W odpowiedzi na apelację z dnia 23 marca 2016 r. pozwany organ rentowy wnosil o jej oddalenie , podkreślając prawidłowość zarówno ustaleń faktycznych jak i oceny prawnej sprawy Sądu I instancji ,zwracając uwagę , że wnioskodawca nadal nie ukończył jeszcze 60 roku życia.

Sąd Apelacyjny w Rzeszowie ,rozpoznając apelację wnioskodawcy A. S., zważył co następuje ;

Wniesiony przez wnioskodawcę środek odwoławczy nie może wyrzucić pożądanego skutku. Jakkolwiek bowiem -zgodnie z wyrażoną w art. 316 § 1 k.p.c. zasadą aktualności orzekania należało wziąć pod uwagę, iż w chwili wyrokowania przez Sąd Apelacyjny wnioskodawca ukończył już 60 rok życia (por. m. innymi wyrok Sądu Najwyższego z dnia 7 października 2015 r. II UK 356/14 LEX nr 1854104) - to

i tak w sposób zdecydowany należy potwierdzić prawidłowość konstatacji Sądu Okręgowego w Tarnobrzegu o niespełnieniu przez apelującego dalszych koniecznych przesłanek nabycia prawa do dochodzonego świadczenia emerytalnego , pomimo – co należy podkreślić- błędnej oceny prawnej sprawy Sądu I instancji w tym zakresie. Ustalając w sposób prawidłowy przebieg ubezpieczenia odwołującego przy odnotowaniu faktu zaprzestania przez niego zatrudnienia jeszcze z dniem 1 marca 2005 r. (jak wykazują akta ZUS wnioskodawca przebywał następnie na świadczeniu rentowym do 30 listopada 2010 r. oraz w okresie od 1 lipca 2013 r. do 31 stycznia 2014 r., nie „ wchodząc „ już później w jakikolwiek inne pracownicze ubezpieczenie) Sąd Okręgowy w Tarnobrzegu pominął istotną okoliczność w zakresie jedynie właściwej do zastosowania normy prawnej dla oceny zasadności żądania wnioskodawcy , a mianowicie , że w tym wypadku przepisem tym nie mógł być art. 4 ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych (t. j. Dz.U. z 2015 r. poz. 965 ze zm.) a tylko jej art. 49 . Jest to zaś o tyle istotne, że w świetle brzmienia tego przepisu wnioskodawca musiałby wykazać 15 lat pracy w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze wyłącznie w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 niniejszej ustawy , a nie –jak błędnie przyjął Sąd I instancji ,sugerując się najwidoczniej końcowym fragmentem uzasadnienia zaskarżonej decyzji – ewentualnie w rozumieniu art. 32

i art. 33 ustawy emerytalno-rentowej tu w zw. z przepisami rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. Nr 8, poz.43 ze zm.) - tak też wprost w wyrokach Sądu Najwyższego z dnia 13 marca 2012 r. II UK 164/11 OSNP 2013/5-6/62 , 15 stycznia 2013 r. I UK 448/12 LEX nr 1396383 , czy w orzecznictwie sądów apelacyjnych , czego przykładem może być wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 26 listopada 2015 r. III AUa 978/15 LEX nr 1950564 , czy nie publikowany wyrok tut. Sądu Apelacyjnego w Rzeszowie

z dnia 21 stycznia 2016 r. III AUa 906/15 . Tym samym zupełnie zbędna była dokonana przez Sąd Okręgowy w Tarnobrzegu ocena charakteru pracy wnioskodawcy

w okresach zatrudnienia w (...)w G.i w (...)w T.pod kątem ewentualnego uznania jej za pracę w warunkach szczególnych w rozumieniu tych ostatnich wyżej powołanych przepisów emerytalno-rentowych . Jednocześnie bezspornym jest – co przyznał wprost na rozprawie apelacyjnej fachowy pełnomocnik wnioskodawcy (v. e-protokół rozprawy 00:01:11-00:10:29) , że wskazana wyżej praca A. S.za nie może być kwalifikowana jako praca w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze w rozumieniu art.3 ust.1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych. W tym miejscu przyjdzie zauważyć , że decydujące w tym względzie są zawarte w załączniku nr 1 i nr 2 do niniejszej ustawy wykazy tego rodzaju prac, w których niewątpliwie nie znajdziemy prac związanych dozorem , kwalifikowanych we wcześniej obowiązujących przepisach jako praca w warunkach szczególnych. Powyższe jest konsekwencją wygasającego charakteru omawianej regulacji prawnej , w sytuacji gdy aktualne wykazy tego rodzaju prac wypracowane zostały po szczegółowej dyskusji z partnerami społecznymi w ramach Trójstronnej Komisji ds. Społeczno- Gospodarczych i na podstawie raportu komisji ekspertów medycyny pracy , co doprowadziło do znacznego ograniczenia rodzajów prac kwalifikowanych jako prace w szczególnych warunkach lub

w szczególnym charakterze. W tym stanie rzeczy oczywistym stała się bezprzedmiotowość zgłaszanych przez skarżącego wniosków dowodowych (jako i tak pozostających bez wpływu na końcowy wynik sprawy- stąd ostateczne

ich oddalenie –v. e-protokół rozprawy 00: 11;25) , nie mówiąc już o tym , że w odniesieniu do podniesionego zarzutu bezzasadnego oddalenia przez Sąd I instancji wniosku o przesłuchanie świadka Z. P., nie zgłoszenie przez skarżącego w odpowiednim czasie , w trybie art.162 k.p.c. zastrzeżenia , czyniło zarzut ten i tak bezskutecznym (por. m. innymi wyrok Sądu Najwyższego z dnia 12 czerwca 2015 r. II CSK 450/14 LEX nr 1754049).

Skoro więc -jak wykazano powyżej- zaskarżony wyrok Sądu Okręgowego w T. z dnia 4 lutego 2016 r. w swym ostatecznym wyniku odpowiada prawu , to z braku dostatecznych podstaw faktycznych i prawnych oraz na podstawie art. 385 k.p.c. należało orzec o oddaleniu apelacji wnioskodawcy , jako bezzasadnej.